

BIULETYN

EUROREGIONU BAŁTYK

NR 24 LUTY 2011

DWUMIESIĘCZNIK

Stowarzyszenie Gmin RP

Euroregion Bałtyk

Przekazanie stronie rosyjskiej prezydencji Euroregionu Bałtyk

Posiedzenie Prezydium ERB w Kaliningradzie

Na okładce:
 Jacek Protas przekazuje
 prezydenturę ERB
 Michailowi Pluhinowi
 fot. S. Magier

Szanowni Państwo!

Pragniemy zwrócić uwagę Państwa na szereg dokumentów programowych dotyczących działań Euroregionu Bałtyk.

W ślad za zmianami organizacyjnymi, o których informowaliśmy szczegółowo w poprzednim Biuletynie, w trakcie posiedzenia Prezydium Euroregionu 21 lutego br. w Kaliningradzie zatwierdzono szereg programów i działań istotnych dla przyszłości Euroregionu.

Początek roku jest również bardzo istotny w działaniach Stowarzyszenia. 31 marca odbędzie się końcowa konferencja podsumowująca projekt Fundusz Małych Grantów Transgranicznych i Międzyregionalnych, w tym samym czasie planowane jest rozpoczęcie Programu Szwajcarskiego. Bardzo istotny będzie dzień 25 marca br., kiedy spotkamy się na XXIV Walnym Zebraniu Delegatów, podsumujemy działania Stowarzyszenia w roku 2010 i w związku z nową kadencją władz samorządowych odbędą się wybory do władz Stowarzyszenia.

Zapraszamy i zachęcamy do aktywnego uczestnictwa w tych wydarzeniach.

*Sekretariat Stowarzyszenia Gmin RP
 Euroregion Bałtyk*

W NUMERZE:

- 4 Posiedzenie Zarządu Stowarzyszenia Gmin RP ERB
- 5 Walne Zebranie Delegatów Stowarzyszenia Gmin RP ERB
- 8 Spotkanie regionalnych sekretariatów ERB w Karlskronie
- 9 Posiedzenie Zarządu Stowarzyszenia Gmin RP ERB
- 12 Rosyjskie przewodnictwo ERB
- 16 Był to okres zmian i dostosowań do pojawiających się wyzwań – mówi o dwuletniej prezydencji ERB Jacek Protas
- 18 Zespół Zadaniowy ERB: Przyszła Polityka Spójności Strategia lobbingowa, luty – sierpień 2011
- 20 Plan pracy ERB 2011-2012
- 22 Stanowisko w sprawie Polityki Spójności UE po roku 2013
- 25 Koniec programu – rozwój współpracy
- 27 Po wschodniej stronie ujścia Wisły
- 29 Smołdzino – gmina przyjazna turystom

WYDAWCA: Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion Bałtyk

82-300 Elbląg, ul. św. Ducha 3/4, tel. +48 55 235 55 99, tel./fax +48 55 236 10 10, e-mail: sekel@eurobalt.org.pl, <http://www.eurobalt.org.pl>

PRZEWODNICZĄCA ZARZĄDU: Joanna Zielińska | DYREKTOR SEKRETARIATU: Zdzisław Olszewski

REDAGUJE ZESPÓŁ: redaktor naczelny Roman Kolicki, tel. 058 520 27 72, e-mail: gem@gem.gda.pl

KOREKTA: Lech Skarbek | DTP: Agencja GEM | DRUK: Drukarnia MISIURO – www.misiuro.pl

Numer zamknięto: 28.02.2011 | ISSN 1896-4311 | Nakład 1500 egz.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń i reklam. Zastrzegamy sobie prawo skracania i adiustacji tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Posiedzenie Zarządu Stowarzyszenia Gmin RP ERB

10 grudnia 2010 r. odbyło się posiedzenie Zarządu Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion Bałtyk. Posiedzenie otworzyła Joanna Zielińska, przewodnicząca Zarządu i przedstawiła sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia od 1 stycznia 2010 do 30 listopada 2010. Sprawozdanie otrzymali członkowie Zarządu drogą e-mailową, dlatego omówiono tylko najważniejsze tezy zawarte w sprawozdaniu. Członkowie Zarządu nie wnieśli żadnych uwag do przedstawionego sprawozdania i polecieli wygłoszenie sprawozdania na XXIII WZD.

Zarząd omówił proponowany porządek dzienny XXIII WZD Stowarzyszenia. Zarząd proponuje kandydaturę Macieja Lisickiego na przewodniczącego Zebrania. Zarząd omówił szczegółowo treść pięciu uchwał, tj. uchwały ws. przyjęcia Statutu Stowarzyszenia – poprawki wynikające z dostosowania Statutu Stowarzyszenia do Statutu ERB; składkę członkowską na rok 2011 Zarząd proponuje w wysokości niezmienionej, tj. takiej jaka była w roku 2010; plan dochodów i wydatków na rok 2011, który omówiła Małgorzata Szymańska.

Małgorzata Szymańska przedstawiła oferty badania bilansu przez biura biegłych rewidentów: Biuro Biegłego Rewidenta Małgorzata Kwiatkowska z Elbląga i Firmę „Doradztwo” sp. z o.o. z Elbląga. Zarząd rekomenduje XXIII WZD Firmę Consultingowo-Usługową Biegłych Księgowych „Doradztwo” sp. z o.o. z Elbląga przy ul. Freta 26.

Zarząd zapoznał się z uchwałą nr 5 ws. kierunków działalności Stowarzyszenia i nie wniósł żadnych poprawek.

Zarząd wyraził zgodę, by w punkcie 14 XXIII WZD, w wolnych wnioskach, przedstawiciel Polskiej Izby Handlu Zagranicznego Certyfikacja sp. z o.o. w Gdyni, prezes **Wojciech Szwoch** przedstawił ofertę wspólnej realizacji projektu „Modernizacja zarządzania w administracji samorządowej”. Sekretariat Stowarzyszenia 7 grudnia 2010 r. zwrócił się do członków Zarządu z listem przedstawiającym główne założenia projektu z prośbą o zapoznanie się z propozycją i wyrażenie swojej opinii na posiedzeniu Zarządu, czy Stowarzyszenie powinno przyjąć propozycję wspólnego działania wraz z PIHZ ws. udziału w konkursie, składając projekt do MSWiA. Po krótkiej wymianie zdań Zarząd wyraził zgodę na podpisanie porozumienia z PIHZ oraz wyraził zgodę na udzielenie głosu przedstawicielowi i wystąpieniu na WZD w celu poinformowania gmin o zamierzonym projekcie.

Sekretariat Stowarzyszenia przygotował podziękowania za wielki wkład pracy w bieżącą działalność i troskę o rozwój Stowarzyszenia, jaką wykazali członkowie Zarządu w trakcie ostatniej kadencji. W miłej atmosferze wręczono plakietki z tekstem podziękowania oraz drobne upominki.

Wolne wnioski

- Zarząd wstępnie przyjął proponowany kalendarz zebrań na rok 2011.

Walne zebrania:

- 25 marca 2011 r.
- 18 listopada 2011 r.

Zarząd:

- 4 lutego 2011 r.
- 11 marca 2011 r.
- 20 maja 2011 r.
- 9 września 2011 r.
- 28 października 2011 r.
- 9 grudnia 2011 r.

Komisja Rewizyjna:

- marzec 2011 r.

- Zarząd w związku z uchwałą Rady Gminy Linia z 2 grudnia wyraził zgodę na wystąpienie gminy ze Stowarzyszenia. Członkostwo, zgodnie ze Statutem, ustaje z dniem 31 marca 2011 r. Składki na rok 2011 nie należy naliczać. O decyzji Stowarzyszenia Sekretariat powiadomi gminę Linia.
- **Sławomir Demkowicz-Dobrzański** przedstawił projekt wspólnego stanowiska ERB ws. Przyszłej Polityki Spójności. Zarząd wysłuchał informacji. Zarząd upoważnił przewodniczącą Zarządu Stowarzyszenia – członka Prezydium ERB do odpisania wspólnego stanowiska.

Na tym posiedzenie zakończono.

Walne Zebranie Delegatów Stowarzyszenia Gmin RP ERB

10 grudnia 2010 r. odbyło się w Elblągu XXIII Walne Zebranie Delegatów Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion Bałtyk.

Rozpoczęcie zebrania wyznaczono na godzinę 11.

Z powodu braku quorum (w tym terminie przybyło 34 delegatów), zgodnie ze statutem Stowarzyszenia §12 pkt 5

WZD rozpoczęto w drugim terminie, tj. o godz. 11.30.

Zebranie otworzyła przewodnicząca Zarządu **Joanna Zielińska**, która powitała uczestników.

J. Zielińska zaproponowała na przewodniczącego zebrania **Macieja Lisickiego**. Delegaci w głosowaniu jawnym, przy jednym głosie wstrzymującym się, wybrali **Macieja Lisickiego**, który po wyborze przejął przewodnictwo obrad.

Maciej Lisicki podziękował za wybór i przedstawił porządek zebrania. Delegaci zatwierdzili propozycję gło-

szoną przez przewodniczącego oraz porządek zebrania jednogłośnie w głosowaniu jawnym.

Regulamin obrad XXIII Walnego Zebrania dostarczony został delegatom drogą e-mailową i dlatego na wniosek zebranych nie odczytywano go. Uwag nie wniesiono. Regulamin w głosowaniu jawnym przyjęto jednogłośnie.

Na podstawie zatwierzonego Regulaminu § 2 pkt 4.1. przystąpiono do wyboru sekretarza i członka Prezydium XXIII Walnego Zebrania.

W głosowaniu jawnym na członka Prezydium oraz na sekretarza wybrano odpowiednio **Janusza Golińskiego** (jednogłośnie) oraz **Ryszarda Kwiatkowskiego** (jednogłośnie).

Na podstawie Regulaminu obrad § 2 pkt 4.2. dokonano wyboru Komisji Mandatowej. W głosowaniu jawnym jednogłośnie wybrano **Bożenę Olszewską-Świtaj**, **Barbarę Tuńską** oraz **Henryka Wojciechowskiego**. Komisja ukonstytuowała się następująco: **Bożena Olszewska-Świtaj** – przewodnicząca, **Barbara Tuńska**, **Henryk Wojciechowski** – członkowie.

Na podstawie Regulaminu obrad § 2 pkt 4.3. dokonano wyboru Komisji Wniosków i Uchwał. Delegaci w głosowaniu jawnym wybrali jednogłośnie **Henryka Bacha**, **Benedykta Dudkę** i **Gustawa Brzezina**. Komisja »

» ukonstytuowała się następująco: Henryk Bach – przewodniczący, Benedykt Dudka, Gustaw Brzezina – członkowie.

Przewodnicząca Zarządu Joanna Zielińska przedstawiła sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia od 1.01.2010 do 30.11.2010.

Komisja Mandatowa przedstawiła protokół nr 1, stwierdzający prawomocność XXIII Walnego Zebrania Delegatów. Na 77 członków zwyczajnych Stowarzyszenia obecnych jest 34, co stanowi 44,2 %. Protokół Komisji przedstawiła Bożena Olszewska-Świtaj. Projekty uchwał przedstawił Maciej Lisicki.

Uchwała nr 1 w sprawie przyjęcia Statutu Stowarzyszenia

J. Zielińska wyjaśniła, że proponowane zmiany w Statucie wynikają z konieczności dostosowania Statutu Stowarzyszenia do Statutu ERB. Euroregion Bałtyk zlikwidował Radę ERB, organami pozostały Prezydium ERB i Prezydent ERB. Stowarzyszenie będzie delegowało do Prezydium przewodniczącego Zarządu Stowarzyszenia. Zarząd będzie wybierał ze swojego składu zastępcę członka Prezydium i Zarząd ewentualnie w miarę potrzeb będzie mógł wybrać dodatkowo jednego członka Prezydium. W części dotyczącej rozszerzenia uprawnień WZD dołożone zostały dwa punkty, a mianowicie wybór przedstawiciela do Rady Młodzieżowej oraz wybór biura biegłego rewidenta ws. badania sprawozdania finansowego.

Uchwała nr 2 w sprawie wysokości składki członkowskiej w roku 2011

Przewodnicząca Zarządu przedstawiła rekomendację Zarządu Stowarzyszenia, by składkę członkowską w roku 2011 utrzymać na niezmiennym poziomie.

Uchwała nr 3 w sprawie przyjęcia planu dochodów i wydatków w roku 2011

Uzasadnienie planu przedstawiła Małgorzata Szymańska. Plan wpływów i wydatków na 2011 r. został opracowany na bazie dziewięciu miesięcy 2010 roku. Suma wydatków ogółem na 2011

rok nie została zwiększona w porównaniu z rokiem 2010. Po stronie wydatków prawie wszystkie zaplanowane pozycje pozostały bez zmian. Nastąpiły tylko niewielkie przesunięcia.

Uchwała nr 4 w sprawie wyboru bura biegłego rewidenta do badania sprawozdania finansowego za rok 2010

Małgorzata Szymańska przedstawiła rekomendację Zarządu Stowarzyszenia na Firmę Konsultingowo-Usługową „Doradztwo” sp. z o.o. z Elbląga.

Uchwała nr 5 w sprawie przyjęcia kierunków działalności Stowarzyszenia na rok 2011

Kierunki działalności Stowarzyszenia przedstawiła wraz z rekomendacją Zarządu Joanna Zielińska.

W dyskusji nad projektami uchwał nikt nie zabrał głosu i nie zgłoszono projektów dodatkowych uchwał. Dele-

gaci XXIII Walnego Zebrania Delegatów uchwalili uchwały:

- Uchwała nr 1, za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0;
- Uchwała nr 2, za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0;
- Uchwała nr 3, za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0;
- Uchwała nr 4, za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0;
- Uchwała nr 5, za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0.

Małgorzata Samusjew przedstawiła informację nt. Programu Sąsiedztwa i Partnerstwa LT-PL-RUS 2007-2013 oraz Projektu FMGTM. Fundusz Małych Grantów Transgranicznych i Międzyregionalnych jest realizowany zgodnie z harmonogramem. Wszystkie podprojekty zatwierdzone w ramach trzech konkursów zostały realizowane. Sprawozdania i końcowe wnioski o płatność beneficjenci przesłali do Biura Projektu do 31 października 2010 r.

Do 10 grudnia 2010 r. przekazano środki tytułem płatności końcowej dla 56 wnioskodawców. W związku z posiadaną rezerwą w grudniu 2010 r. uruchomione zostaną kolejne trzy projekty (z listy rezerwowej trzeciego konkursu). Ostatnim wydarzeniem w projekcie będzie konferencja podsumowująca FMGTM, która zostanie zorganizowana w pierwszych dniach marca br. w Elblągu.

W dniach 8-9 grudnia 2010 r. w Wilnie odbyło się czwarte posiedzenie Wspólnego Komitetu Monitorującego Programu Współpracy Transgranicznej Sąsiedztwa i Partnerstwa LT-PL-RUS 2007-2013. Trwa pierwszy etap oceny projektów złożonych w ramach pierwszego konkursu – ocena formalna. Decyzja w sprawie zatwierdzenia listy projektów powinna zostać podjęta na piątym posiedzeniu WKM, prawdopodobnie na początku drugiego kwartału 2011 roku. Nie zgłoszono żadnych pytań w wyżej wymienionej sprawie.

W punkcie obrad obejmującym wolne wnioski przedstawiciel Polskiej Izby Handlu Zagranicznego Certyfikacja sp. z o.o. Wojciech Szwoch przedstawił założenia projektu „Mo-

dernizacja zarządzania w administracji samorządowej”. Głównym tematem wniosku jest wdrożenie systemu zarządzania jakością i jego certyfikacja na zgodność z ISO 9001-2008. Tematyka wniosku w zależności od zainteresowania samorządów i zgłoszonych potrzeb mogła być rozszerzona według szczegółowej oferty złożonej przez PIHZ Certyfikacja. Terminy na podjęcie decyzji i działań były bardzo krótkie, wniosek, który można było złożyć do MSWiA, musiał być opracowany i złożony do 31.12.2010. Jeśli projekt zostanie przyjęty, będzie skierowany do około 50 jednostek samorządu terytorialnego. Założenia projektowe będą opracowane przez PIHZ, natomiast wdrażanie projektu będzie na podstawie umowy partnerskiej między Stowarzyszeniem a PIHZ. Szczegółowy zakres obowiązków i uprawnień partnerów zostanie określony w umowie partnerskiej. Referujący podkreślił, że PIHZ Certyfikacja ma doświadczenie we wdrażaniu takiego projektu. Był on realizowany w ubiegłych latach na terenie Euroregionu Niemen i już teraz do Zarządu Stowarzyszenia Gmin wpłynęło pismo ośmiu gmin wykazu-

jące chęć i zainteresowanie w przystąpieniu do projektu.

W dyskusji nad przedstawioną propozycją zabrała głos Hanna Brejwo i zadała pytania dotyczące kosztu corocznego audytu oraz czy gmina, która wzięła już udział w szkoleniach z Priorytetu 5.2.1., nadal kwalifikuje się do wzięcia udziału w szkoleniach dotyczących ISO 9001-2008?

Wojciech Szwoch, odpowiadając na pytania, stwierdził, że według jego wiedzy nie ma takiego ograniczenia dla gminy, ale sprawdzi w stosownych przepisach. Natomiast koszt audytu – wedle W. Szlocha – nie przekracza 5000 zł. Hanna Brejwo podtrzymała swoją wypowiedź, że gmina Pszczółki, którą reprezentuje, otrzymała ofertę, w której wskazano, że taki audyt kosztuje 10 tys. zł.

Po wyczerpaniu porządku dziennego WZD przewodnicząca Zarządu Joanna Zielińska złożyła życzenia z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku oraz dziękowała delegatom, a za ich pośrednictwem gminom członkowskim Stowarzyszenia za aktywny udział w życiu Stowarzyszenia.

20 stycznia 2011 roku w Karlskronie (Szwecja) odbyło się spotkanie narodowych sekretariatów Euroregionu Bałtyk. Spotkaniu sekretariatów przewodniczył Sławomir Demkowicz-Dobrzański, szef Stałego Międzynarodowego Sekretariatu ERB. W spotkaniu uczestniczyli również: Krystyna Wróblewska i Kora Stańczyk – Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Piotr Zwolak – Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Agata Nazar – Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion Bałtyk, Sebastian Magier – Stały Międzynarodowy Sekretariat ERB, Jana Aksenowa – regionalny sekretariat ERB Obwodu Kaliningradzkiego FR, Niels Chresten Andersen – regionalny sekretariat ERB Bornholm, Marie Fridh – sekretariat ERB szwedzkiego regionu Blekinge, Mariana Johannesson – sekretariat ERB szwedzkiego regionu södra Småland i Erik Ciardi – sekretariat ERB szwedzkiego regionu Kalmar.

Spotkanie regionalnych sekretariatów ERB w Karlskronie

Muzeum morskie w Karlskronie

Sławomir Demkowicz-Dobrzański rozpoczął spotkanie od powitania zgromadzonych, a następnie przekazał głos Nielsowi Andersenowi, który przewodniczy zespołowi zadaniowemu ERB ds. Przyszłej Polityki Spójności UE po 2013 roku.

Niels Andersen podsumował ostatnie zmiany (zasugerowane w komentarzach członków ERB) w stanowisku ERB w sprawie Przyszłej Polityki Spójności, które zostaną przesłane do Komisji Europejskiej 31 stycznia 2011 r.

Następnie głos zabrała **Marie Fridh**, lider zespołu zadaniowego ERB ds. Strategii UE dla regionu Morza Bałty-

ckiego, która przedstawiła informację o dotychczasowej pracy zespołu zadaniowego oraz zaprezentowała zebrany projekt dokumentu opisującego udział i zaangażowanie ERB w Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego.

Sławomir Demkowicz-Dobrzański rozpoczął dyskusję nt. tegorocznego planowanego Forum Euroregionu Bałtyk. Zebrani wymienili pomysły i sugestie dotyczące daty i miejsca Forum, jak również celu, tematu oraz finansowania Forum.

Pokrótkiej przerwie, **Jana Aksenowa** omówiła stan przygotowania najbliższego Prezydium ERB w Kaliningradzie, na

którym Strona Polska przekaze prezydenturę ERB Stronie Rosyjskiej. Strona Rosyjska zwróciła się z prośbą o zmianę terminu Prezydium w Kaliningradzie, gdyż 22 lutego w Obwodzie Kaliningradzkim odbywa się ważna konferencja międzynarodowa, która kolidowałaby z wstępnie planowanym terminem Prezydium (21-22 lutego). Po dyskusji zdecydowano, że obrady Prezydium ERB będą jednodniowe i odbędą się 21 lutego 2011 r. w Kaliningradzie. Następnie Sławomir Demkowicz-Dobrzański omówił z zebranymi wstępny porządek obrad Prezydium ERB.

Na tym spotkanie zakończono.

Posiedzenie Zarządu Stowarzyszenia Gmin RP ERB

4 lutego 2011 r. odbyło się posiedzenie Zarządu Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion Bałtyk i Strony Polskiej Euroregionu Bałtyk. W posiedzeniu marszałka pomorskiego reprezentowała Kora Stańczyk, marszałka warmińsko-mazurskiego reprezentowali Wioletta Sokół oraz Piotr Zwolak, wojewodę warmińsko-mazurskiego reprezentowała Mirosława Wojtyńska, gościem posiedzenia był Piotr Grzymowicz – prezydent Olsztyna.

Posiedzenie otworzyła **Joanna Zielińska**, przewodnicząca Zarządu, która powitała zebranych i przedstawiła porządek posiedzenia. Przyjęto go bez uwag.

Informację o przygotowaniach do posiedzenia Prezydium ERB 21 lutego 2011 r. przedstawił **Sławomir Demkowicz-Dobrzański**. Oprócz przekazania prezydentury ERB przez Stronę Polską Stronie Rosyjskiej zo-

staną przedstawione krótkie raporty dotyczące działań zespołów zadaniowych ERB ds. Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego oraz ds. Przyszłej Polityki Spójności UE po 2013 z działań podjętych w 2010 roku. Trwają rozmowy w sprawie wyznaczenia przedstawiciela kraju, który będzie pełnił funkcję wiceprezydenta ERB.

Prezydium omówi, jak rozpropagować przyjęte wspólne stanowisko ERB

ds. Polityki Spójności w swoich regionach, rządów krajowych i wśród innych zainteresowanych.

Natomiast zespół zadaniowy ds. Strategii, który dokonał analizy zaangażowania partnerów w Strategii, poprosi Prezydium o zaakceptowanie opracowanego przez zespół „non-paper” (dokumentu zawierające nieoficjalne wstępne stanowisko ERB).

Sławomir Demkowicz-Dobrzański przedstawił również informację nt. nowego horyzontalnego działania dotyczącego zagadnień wokół wody (wielopoziomowe zarządzanie, lokalne i regionalne planowanie przestrzenne oraz zrównoważony rozwój). Szwedzkie regiony Kalmar i Västerbotten opracowały model współpracy dotyczący wody i stworzyły tzw. dokument refleksyjny, w którym przedstawiły wizję nowego działania horyzontalnego. Komisja Europejska przyjęła dokument refleksyjny. Jeśli ERB zaangażuje się w realizowanie nowego horyzontalnego działania, to będzie w stanie »

» kontynuować proces rozwoju współpracy wokół zagadnień wody, aż do etapu, na którym model ten będzie rozpowszechniony i promowany w ramach Strategii, a nawet przetestowany w innych krajach nadbałtyckich. Wtedy także ERB będzie w stanie zaofiarować bardziej konkretny wkład we wdrażanie Strategii.

W Kaliningradzie omawiany i przedyskutowany będzie również nowy projekt młodzieżowy, jak również dalsze długofalowe wsparcie dla Rady Młodzieżowej ERB.

Zdzisław Olszewski poprosił o włączenie do porządku obrad Prezydium w Kaliningradzie punktu, w którym przedstawiciel Stowarzysze-

nia przekaze w prezencie członkom Prezydium opracione prace laureatów Konkursu Plastycznego ERB „Od morza jesteśmy...” To może zachęcić pozostałych partnerów ze Szwecji, Danii i Litwy do większego zaangażowania dzieci i młodzież do uczestnictwa w konkursie.

Stronę Polską ERB na posiedzeniu Prezydium ERB w Kaliningradzie będą reprezentować:

- delegacja województwa pomorskiego w składzie: **Wiesław Byczkowski** – wicemarszałek woj. pomorskiego, **Grzegorz Grzelak** – radny Sejmiku Województwa Pomorskiego, **Krystyna Wróblewska** i **Joanna Woźniak** – Urząd Marszałkowski

Województwa Pomorskiego, **Paweł Sudara** – członek Rady Młodzieżowej ERB;

- Delegacja województwa warmińsko-mazurskiego w składzie: **Jacek Protas** – marszałek województwa warmińsko-mazurskiego, **Anna Wasilewska** – członek zarządu województwa, **Wioleta Sokół**, **Piotr Zwolak**, **Krystyna Orłowska-Wojczulanis**, **Piotr Pasternak** oraz sześcioro przedstawicieli organizacji młodzieżowych.

Wolnych wniosków nie zgłoszono.

W części dotyczącej Stowarzyszenia podjęto następujące sprawy organizacyjne:

- Sprawozdanie z wykonania planu dochodów i wydatków za 2010 r. przedstawiła **Małgorzata Szymańska**. Zarząd przyjął jednogłośnie sprawozdanie bez uwag.
- Zarząd ustalił, że kolejne zebranie odbędzie się 11 marca w Elblągu i będzie w całości poświęcone przygotowaniom XXIV WZD Stowarzyszenia. Zarząd wyznaczył termin XXIV WZD na 25 marca w Elblągu. Zarząd proponuje, do uzgodnienia z przewodniczącym Komisji Rewizyjnej, termin posiedzenia Komisji na dzień 7 marca 2011 r.
- Zarząd Stowarzyszenia wyznaczył **Agatę Nazar** do pracy w następujących zespołach zadaniowych ERB: ds. Przyszłej Polityki Spójności UE, ds. Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego oraz ds. Corocznego Forum ERB. Zarząd podjął decyzję jednogłośnie.
- **Z. Olszewski** przedstawił kandydaturę **Krystyny Stec** do Rady Młodzieżowej ERB z ramienia Stowarzyszenia. Zarząd zaakceptował przedstawioną kandydaturę, którą należy przedstawić i poddać pod głosowanie na najbliższym WZD.
- Stowarzyszenie będzie reprezentowane na posiedzeniu Prezydium ERB przez **Macieja Lisickiego** – I wiceprzewodniczącego Zarządu Stowarzyszenia, **Sławomira Demkowicza-Dobrzańskiego**, **Sebastiana Magiera** – Stały Międzynarodowy Sekretariat.

Obrady Zarządu

M. Lisicki
– wiceprezydent Gdańska

J. Zielińska
– przewodnicząca Zarządu

T. Koprowiak
– burmistrz Kisielic

B. Olszewska-Świtaj
– wójt Górowa Iławeckiego

W. Sokół
– dyrektor Departamentu
Urzędu Marszałkowskiego
w Olsztynie

P. Grzymowicz
– prezydent Olsztyna

Zarząd rozpatrzył dwa wnioski o wystąpienie ze Stowarzyszenia złożone przez gminę miejską Pruszcz Gdański oraz gminę Lubawa. Na tym tle wywiązała się dyskusja, o tym, jakie są przyczyny kolejnych wniosków o wykreślenie ze składu Stowarzyszenia. Przeważała opinia, że według gmin, a szczególnie gmin małych, niewystarczająca jest oferta Stowarzyszenia w sprawie kojarzenia partnerów z drugiej strony granicy. Podkreślono również w dyskusji, że Stowarzyszenie podejmuje wiele wysiłku przez prowadzenie programów, w ramach których gminy mogą uczestniczyć w składaniu projektów, ale nie zawsze małe gminy są zainteresowane, czy mają wystarczający i dostatecznie przygotowany personel do tego typu działań. W trakcie dyskusji padł wniosek zgłoszony przez Hannę Brejwo, by skierować pisma do gmin w Pruszczu Gdańskim i Lubawie z prośbą o wyjaśnienie, co wpłynęło na podjęcie decyzji o wystąpieniu gmin ze Stowarzyszenia. Hanna Brejwo zobowiązała się do przeprowadzenia rozmowy indywidualnej z burmistrzem Pruszcza Gdańskiego i wójtem gminy Lubawa. Zarząd zaakceptował jednogłośnie wnioski o skreślenie. Składkę naliczono proporcjonalnie, tj. za pierwszy kwartał 2011 r. Jeśli rozmowy indywidualne z gminami zakończą się decyzją o powtórnym wstąpieniu, to Statut Stowarzyszenia przewiduje takie sytuacje i jest możliwość przyjęcia tych gmin w poczet członków. Członkostwo gmin Pruszcz Gdański i Lubawa w Stowarzyszeniu kończy się z dniem 30.04.2011 r.

Małgorzata Samusjew przedstawiła informację nt. Funduszu Małych Grantów Transgranicznych i Międzyregionalnych. Do końca 2010 roku w ramach FMGTM ogółem uruchomiono 85 podprojektów: 81 zrealizowano do końca października 2010 oraz dodatkowo z puli środków rezerwy w grudniu 2010 zostały uruchomione czte-

ry projekty. W ramach działania 1 (zarządzanie projektem) zbadano rynek i wybrano wykonawcę usługi audytu projektu. Jednym z ostatnich działań będzie Konferencja zamykająca projekt, która odbędzie się w Elblągu (w Bibliotece Elbląskiej w Sali św. Ducha) 31 marca br. Tematem spotkania będzie prezentacja wyników projektu FMGTM (wydarzenia, statystyki, problemy i prezentacja najlepszych praktyk – podprojektów), panel dyskusyjny dotyczący tematu partnerstw oraz ewentualnie perspektywy finansowania działań międzynarodowych po zakończeniu programu.

W ramach wolnych wniosków Joanna Zielińska przedstawiła pismo Departamentu Administracji Publicznej MSWiA, w sprawie rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie projektu „Modernizacja systemu zarządzania urzędem samorządowego do poziomu standardów światowych i wymagań krajowych” złożonego na konkurs 2/POKL/5.2.1/2010 „Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej”. Projekt jest poprawny pod względem formalnym i został przekazany do oceny merytorycznej przez Komisję Oceny Projektów dla Działania 5.2. POKL.

Zdzisław Olszewski przedstawił projekt zmian w Statucie Stowarzyszenia, które wynikają z nowelizacji Ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i wolontariacie, nowelizacja nastąpiła 22 stycznia 2010 r. z okresem, w którym powinny być wprowadzone do dnia 11 marca 2011 r. Sekretariat Stowarzyszenia poinformował, że zmiany polegają na uściśleniu zakresu wymogów dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz zawierają drobne poprawki precyzujące cele statutowe. Zarząd zobowiązał Sekretariat do przygotowania na następne posiedzenie Zarządu 11 marca przedstawienia w przejrzystej formie projektu uchwały, która zostanie wniesiona na XXIV WZD.

Na tym posiedzenie zakończono.

Rosyjskie przewodnictwo ERB

21 lutego br. w Kaliningradzie odbyło się posiedzenie Prezydium Euroregionu Bałtyk, którego głównym punktem było przejęcie przez stronę rosyjską przewodnictwa Euroregionu Bałtyk.

Uczestników posiedzenia Prezydium ERB powitał **Mihail Pluhin**, wicegubernator Obwodu Kaliningradzkiego FR, członek Prezydium ERB, a **Grzegorz Bochenek**, konsul RP w Kaliningradzie, zwracając się do Prezydium ERB, podkreślił wagę współpracy ERB na rzecz rozwoju wszystkich regionalnych partnerów.

Spotkanie Prezydium ERB rozpoczął **Jacek Protas**, prezydent Euroregionu Bałtyk, który omówił porządek obrad i przedstawił członków Prezydium ERB.

Następnie J. Protas zdał sprawozdanie z pełnionej przez siebie funkcji prezydenta w latach 2009-2011.

Żegnający się z funkcją prezydenta ERB, Jacek Protas przekazał prezydenturę Mihailowi Pluhinowi, wicegubernatorowi Obwodu Kaliningradzkiego FR, który będzie przewodniczył Euroregionowi Bałtyk w roku 2011 w imieniu Strony Rosyjskiej ERB. Roland Gustbée, Przewodniczący Rady Regionu södra Småland przejął funkcję wiceprezydenta Euroregionu Bałtyk.

Na prośbę duńskich partnerów, którzy w roku 2013 będą mieli wybory lokalne, Prezydium ERB wyraziło

zgodę na zmianę pierwotnych planów i zaplanowanie duńskiej prezydentury w ERB w roku 2013 i 2018, a litewskiej prezydentury w latach 2014 i 2019. Prezydium ERB wyraziło zgodę na następujący porządek rotacji prezydentury w Euroregionie Bałtyk:

- 2011: rosyjska prezydentura, szwedzka wiceprezydentura
- 2012: szwedzka prezydentura, duńska wiceprezydentura
- 2013: duńska prezydentura, litewska wiceprezydentura
- 2014: litewska prezydentura, polska wiceprezydentura

- 2015: polska prezydentura, rosyjska wiceprezydentura
- 2016: rosyjska prezydentura, szwedzka wiceprezydentura
- 2017: szwedzka prezydentura, duńska wiceprezydentura
- 2018: duńska prezydentura, litewska wiceprezydentura
- 2019: litewska prezydentura, polska wiceprezydentura
- 2020: polska prezydentura, rosyjska wiceprezydentura

W kolejnym punkcie obrad Mihail Pluhin, prezydent Euroregionu Bałtyk, przedstawił cele zawarte w Planie Działania ERB na lata 2011-2012.

Mihail Pluhin poinformował Prezydium, że od chwili obecnej rolę sekretariatu regionalnego Obwodu Kaliningradzkiego FR będzie pełnić Agencja Spraw Zagranicznych i Współpracy Regionalnej Obwodu Kaliningradzkiego FR.

Następnie Prezydium ERB zaaprobowало protokoły z posiedzenia Prezydium ERB z 23 września 2010 r. w Kopenhadze i z posiedzenia Rady ERB z 28-29 października 2010 r. w Kosta.

Z powodu nieobecności Arunasa Burksasa, członka Prezydium ERB reprezentującego Radę Rozwoju Regionu Kłajpedzkiego, członkom Prezydium został odczytany list wyjaśniający sytuację w Regionie Kłajpedzkim.

Prezydenci Euroregionu Bałtyk

Sławomir Demkowicz-Dobrzański, szef Stałego Międzynarodowego Sekretariatu ERB, odniósł się do przyjętej w ubiegłym roku Agendy ERB 2020 a w szczególności do pierwszego obszaru współpracy ERB dotyczącego lobbingu. W ramach tego obszaru tematycznego szczególnie ważne dla ERB pozostają Przyszła Polityka Spójności UE po 2013 roku oraz Strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego.

W dyskusji na temat Polityki Spójności UE po 2013 roku **Niels Chresten Andersen**, lider Zespołu Zadaniowego ERB ds. Przyszłej Polityki Spójności UE, zaprezentował wspólne stanowisko ERB będące wkładem ERB w konsultacje dotyczące Piątego Raportu Kohezyjnego, jak również propozycję strategii lobbingsowej mającej na celu szeroką prezentację stanowiska ERB. Prezydium ERB wyraziło konieczność aktywnego zaangażowania w trwający proces przygotowawczy Polityki po 2013 roku.

gażowania w trwający proces przygotowawczy Polityki po 2013 roku.

Niels Chresten Andersen poprowadził dyskusję Prezydium ERB wokół następujących zagadnień:

- W jaki sposób regiony członkowskie ERB prowadziły wewnętrzną debatę uwzględniającą Europejską Współpracę Terytorialną i Strategię UE dla regionu Morza Bałtyckiego w dyskusji nad Przyszłą Polityką Spójności?
- Czy stanowisko ERB należy opracować w bardziej przystępnej formie?
- Jaką należy stosować argumentację na rzecz wzmocnienia znaczenia Europejskiej Współpracy Terytorialnej?
- Jak możemy lobbować za włączeniem całego obszaru Euroregionu Bałtyk do Programu Południowego Bałtyku oraz objęciem tym programem Obwodu Kaliningradzkiego FR w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa?
- Jaki wkład możemy wnieść do Agendy Terytorialnej UE i tym samym podkreślić rolę strategii makroregionalnych i geografii obszarów funkcjonalnych?

Po dyskusji Prezydium ERB zaakceptowało strategię lobbingsową.

W nawiązaniu do dyskusji nad Przyszłą Polityką Spójności i w odniesieniu do niedawnego odejścia dwójki reprezentantów ERB z Komitetu Monitorującego Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk, Prezydium ERB omówiło propozycję, aby ERB był reprezentowany »

Delegat litewski, przewodniczący Rady Młodzieżowej ERB otrzymuje nagrodzoną pracę z konkursu „Od morza jesteśmy”

» w Komitecie Monitorującym przez szwedzkiego polityka (członka Komitetu) i przez litewskiego polityka (zastępcę członka Komitetu).

Prezydium wskazało **Arunasa Burksasa**, reprezentującego Euroregion Bałtyk, na zastępcę członka Komitetu Monitorującego Program Południowy Bałtyk. Ustalono również, że szwedzcy partnerzy sami wyznaczają swego reprezentanta na stanowisko członka Komitetu Monitorującego Programu Południowy Bałtyk do połowy marca 2011 r.

Marie Fridh z regionu Blekinge przedstawiła rolę strategii makroregionalnych w Unii Europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem Strategii UE

roregionu Bałtyk w projektowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego. Zwrócił również uwagę na cele nadchodzącej prezydencji w Unii Europejskiej.

Wywiązała się dyskusja, w której członkowie Prezydium przedstawili swoje spojrzenie na Strategię w kontekście współpracy w ERB. Prezydium poprosiło zespół zadaniowy o przygotowanie propozycji wkładu ERB w trwający proces przeglądu Strategii, tak aby mógł być on przedstawiony Komisji Europejskiej w połowie marca.

Przyjęta w zeszłym roku Agenda ERB 2020 w swoim drugim obszarze

Współpraca wokół zagadnień wody

Carolina Gunnarsson, ekspert ds. wody z regionu Kalmar, przedstawiła przegląd inicjatyw współpracy ERB dotyczących zagadnień wody, które zaczęły się już od 1998 roku wraz z powstaniem jednej z pierwszych grup roboczych ERB ds. ochrony środowiska. Od tamtej pory podobne działania kontynuowano, np. poprzez wspólne projekty ERB, takie jak Seagull devERB, Seagull II i projekty MOMENT.

Erik Ciardi z Rady Regionu Kalmar omówił nowe działanie horyzontalne Strategii UE dla regionu

dla regionu Morza Bałtyckiego włączając w to jej cele, planowane rezultaty, etapy wdrażania, jak również wydarzenia powiązane ze Strategią w 2011 roku, a w szczególności plan przeglądu Strategii wiosną i latem 2011 roku.

Krzysztof Wróblewski przedstawiła podstawowe informacje na temat II Dorocznego Forum Strategii Bałtyckiej, które odbędzie się w dniach 24-28 października 2011 roku w Gdańsku.

Sławomir Demkowicz-Dobrzański przedstawił dotychczasową rolę Eu-

współpracy, tj. strategicznych działaniach, zawierała trzy szczególne cele dla Euroregionu Bałtyk:

1. wdrażanie Wspólnego Programu Rozwoju Euroregionu Bałtyk,
2. realizację priorytetowych działań instytucjonalnych,
3. wspieranie innych formy współpracy i aktorów na obszarze Euroregionu Bałtyk.

Prezydium omówiło dwa konkretne działania: wsparcie współpracy wokół zagadnień wody oraz wsparcie współpracy młodzieżowej.

Morza Bałtyckiego (dotyczące wielopoziomowego rządzenia, lokalnego i regionalnego planowania przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju). Komisja Europejska poprosiła szwedzkie regiony Kalmar i Västerbotten o bardziej szczegółowe przygotowanie planu działania, co oba regiony uwzględniły w ramach projektu o nazwie INVOLVE, który ma być złożony do Programu Regionu Morza Bałtyckiego.

Członkowie Prezydium ERB zostali poproszeni o rozważenie zakresu

wsparcia współpracy wokół zagadnień wody. Przedyskutowane projekty obejmowały trzy scenariusze:

1. pełne wsparcie, w ramach którego regiony członkowskie ERB kontynuują wsparcie Grupy ERB ds. Wody, a ERB jest partnerem w projekcie INVOLVE,
2. ograniczone wsparcie, w ramach którego regiony członkowskie ERB kontynuują wsparcie Grupy ERB ds. Wody, a ERB nie jest partnerem w projekcie INVOLVE,
3. brak wsparcia, w ramach którego regiony członkowskie ERB nie wspierają Grupy ERB ds. Wody, a ERB nie jest partnerem w projekcie INVOLVE.

Po dyskusji Prezydium ERB zdecydowało że udzieli pełnego wsparcia współpracy wokół zagadnień wody. Regiony członkowskie ERB będą kontynuować wsparcie Grupy ERB ds. Wody w ramach wdrażanych projektów (do grudnia 2012 roku w projekcie MOMENT, a później w projekcie INVOLVE). Ponadto ERB zostanie partnerem projektu INVOLVE poprzez udział formalny Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion Bałtyk będącego gospodarzem Stałego Międzynarodowego Sekretariatu ERB.

Kolejny punkt obrad Prezydium dotyczył współpracy wokół zagadnień związanych z młodzieżą.

Irmantas Sujeta – nowo wybrany przewodniczący Rady Młodzieżowej Euroregionu Bałtyk, **Lisa Wangborg** – kierownik projektu YC3 oraz **Daniel Olovsson** – kierownik finansowy projektu YC3, przedstawili raport z działań wdrażanych w ramach projektu YC3, jak również ideę nowego projektu proponującego zaangażowanie interesariuszy ERB w zagadnienia dotyczące młodzieży.

Prezydium ERB przyjęło informację i pogratulowało młodzieży dokonań. W dyskusji członkowie Prezydium ERB zadawali pytania dotyczące szczególnych wymagań związanych z zaangażowaniem ich regionów w nowy projekt. Zostali oni wcześniej poproszeni o rozważenie obszaru wsparcia dla współpracy młodzieży. Przedyskutowane scenariusze zawierały:

1. bezpośrednie wsparcie regionów, w ramach którego regiony członkowskie ERB kontynuują wsparcie Rady Młodzieżowej ERB oraz zostają partnerami w nowym projekcie młodzieżowym,

2. pośrednie wsparcie współpracy młodzieżowej, w ramach którego regiony członkowskie ERB kontynuują wsparcie Rady Młodzieżowej ERB, a projekt wspierają projekt poprzez bardziej odpowiednich partnerów w swoich regionach,
3. instytucjonalne wsparcie, w ramach którego regiony członkowskie ERB kontynuują wsparcie Rady Młodzieżowej ERB, lecz nie zostają partnerami nowego projektu młodzieżowego, ani nie wspierają go poprzez bardziej odpowiednich partnerów w swoich regionach.

W sytuacji braku dokładnego sprawozdania Rady Młodzieżowej ERB, Prezydium Euroregionu Bałtyk zdecydowało, że dyskusję na temat wsparcia współpracy młodzieżowej będzie kontynuować na swoim następnym posiedzeniu w maju. W celu ułatwienia przyszłej dyskusji i podjęcia decyzji Prezydium ERB poprosiło, aby takie sprawozdanie Rada Młodzieżowa złożyła regionalnym sekretariatom ERB.

Na tym punkcie wyczerpano porządek obrad Prezydium ERB i **Mihail Pluhin**, prezydent Euroregionu Bałtyk, kończąc spotkanie Prezydium ERB, podziękował wszystkim uczestnikom posiedzenia.

Był to okres zmian i dostosowań do pojawiających się wyzwań

– mówi o dwuletniej prezydencji ERB Jacek Protas

Przez ostatnie dwa lata miałem zaszczyt sprawować funkcję prezydenta Euroregionu Bałtyk. Ze względu na nadzwyczajną sytuację, związaną ze zmianą kalendarza przewodnictwa w Euroregionie, moja roczna kadencja została przedłużona o dodatkowy rok. Pod koniec 2009 roku wszystkie Strony Euroregionu Bałtyk uznały, że będę stał na jego czele również w 2010 roku. Z tego powodu chciałbym wyrazić swoją wdzięczność członkom Prezydium za okazane zaufanie. Mam nadzieję, że udało mi się spełnić oczekiwania związane z moim przewodnictwem.

Mojej prezydenturze od początku przyświecał zamiar usprawnienia działalności Euroregionu. W szczególności moim celami były: zwiększenie rozpoznawalności i znaczenia Euroregionu Bałtyk na arenie międzynarodowej oraz zmiany w jego strukturze. W ciągu dwóch minionych lat Euroregion nawiązał bliższe relacje z niektórymi europejskimi i bałtyckimi zrzeszeniami regionalnymi oraz zacieśnił związki z Komitetem Regionów, którego jestem członkiem. Wyrazem tych dążeń były między innymi wydarzenia zorganizowane wspólnie z Komitetem Regionów: międzynarodowa konferencja w Rynie na temat współpracy bałtyckiej i Partnerstwa Wschodniego we wrześniu 2009 roku i seminarium na temat Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w październiku 2009 roku w Brukseli. Oprócz tego Euroregion Bałtyk aktywnie brał udział w konsultacjach polityki Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem Strategii Bałtyckiej. Przygoto-

wanie i początek realizacji Strategii, które przypadły na okres mojej prezydentury, wyznaczały istotną zmianę w otoczeniu, do której musieliśmy się skutecznie zaadaptować. Rada Euroregionu przyjęła także rezolucję w sprawie Zielonej Księgi na temat Spójności Terytorialnej w Unii Europejskiej i rezolucję na temat małego ruchu granicznego między Polską i Rosją. Euroregion Bałtyk wydał oświadczenia w sprawie przeglądu sieci Europejskich Korytarzy Transportowych oraz Strategii Europa 2020, brał też udział w konsultacjach Komisji Europejskiej dotyczących wniosków z Piątego Raportu Spójności. Zainaugurował także debatę na temat nowego instrumentu współpracy regionalnej, jakim są Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej i uczestniczył w konsultacjach Komitetu Regionów poświęconych temu instrumentowi.

Obok aktywności na arenie międzynarodowej Euroregion Bałtyk podjął dyskusję o kwestiach wewnętrznych. Pięć lat po zatwierdzeniu tzw. Wspólnego Programu Rozwoju Euroregionu stało się jasne, iż niezbędny jest przegląd zaangażowań naszej organizacji. W listopadzie 2009 roku Prezydium poszerzono o kolejnego przedstawiciela Strony Polskiej, tj. Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion Bałtyk. 2010 rok strony Euroregionu poświęciły na tak zwany przegląd współpracy. Zaistniała konieczność ograniczenia szerokiego zakresu działalności, wyznaczonego Wspólnym Programem Rozwoju, i koncentracji na kilku najbardziej istotnych zagadnieniach. W styczniu ubiegłego roku Prezydium Euroregio-

nu Bałtyk powołało Zespół Zadaniowy ds. przygotowania procesu przeglądu oraz przyjęło tzw. mapę drogową, która określała kolejne kroki tego procesu. Głównym jego punktem była Konferencja Interesariuszy Euroregionu, która odbyła się w czerwcu ubiegłego roku w Elblągu. Zgromadziła polityków i najwyższych rangą urzędników z regionów członkowskich. Oceniono sukcesy i słabe strony współpracy w organizacji oraz jej wartość dodaną. Omówiono zadania na przyszłość, określono wspólne obszary zainteresowań, niezbędne zmiany w strukturze oraz ramy finansowe. W rezultacie powstał dokument „Agenda Euroregionu Bałtyk 2020”. Został on zatwierdzony wraz z nowym Statutem w październiku na posiedzeniu w Kosta. Zdecydowano wówczas o wprowadzeniu istotnych zmian w strukturze – rozwiązaniu Rady Euroregionu Bałtyk i grup roboczych. Wyznaczono też nowe cele współpracy, którymi odtąd są: lobbing polityczny, działania strategiczne i wymiana wiedzy. Najwyższym organem stało się Prezydium, zwiększono rolę prezydenta i Rady Młodzieżowej. Zdecydowano także o wprowadzeniu dorocznego forum, podczas którego partnerzy Euroregionu i zaproszeni goście z innych organizacji będą mieli możliwość odbywania dyskusji na bieżące tematy o kluczowym znaczeniu dla całego regionu Morza Bałtyckiego. Zmieniono również zasady finansowania dzięki wyrównaniu wysokości składek członkowskich płaconych przez wszystkie strony. Dochodzenie do równej wysokości składek nastąpi stopniowo w ciągu kilku następnych lat.

Jacek Protas

Jednym z najistotniejszych tematów prezydentury była współpraca młodzieży. Minione dwa lata były okresem ugruntowania roli i znaczenia Rady Młodzieżowej – nowej struktury, powołanej w 2008 roku. Rada jest wspierana finansowo przez regiony członkowskie, poprzez finansowanie udziału młodzieży w spotkaniach oraz dysponuje stałą roczną kwotą z budżetu pochodzącą ze składek członkowskich. Rada Młodzieżowa stała się nieodłączną częścią Euroregionu, której opinie są uwzględniane w procesie podejmowania decyzji. Wielką rolę w tym procesie odegrał Projekt Współpracy Transgranicznej i Komunikacji Młodzieży (Yc3), który był realizowany w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk od 2009 roku. Szereg spotkań tematycznych dla młodzieży na tematy istotne z punktu widzenia młodych ludzi zorganizowano w każdym z regionów członkowskich. Projekt okazał się sukcesem – został dostrzeżony przez Komisję Europejską jako obiecujący model przyszłego projektu flagowego Strategii Morza Bałtyckiego. Należy też wspomnieć, że w październiku 2009 roku zorganizowano plener w Olsztynie,

podczas którego młodzież z regionów członkowskich malowała przyrodę i robiła zdjęcia Olsztyna i okolic.

W minionych dwóch latach w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk realizowano kilka projektów, które powstały dzięki współpracy w Euroregionie. Należy do nich zaliczyć, obok projektu młodzieżowego, projekt MOMENT – poświęcony nowoczesnym sposobom zarządzania zasobami wodnymi, projekt LED – mający na celu wprowadzenie i rozpowszechnienie energooszczędnego oświetlenia typu LED oraz projekt DISKE, zwiększający współpracę transgraniczną sektora MŚP dzięki parkom technologicznym i inkubatorom przedsiębiorczości. Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion Bałtyk jest uczestnikiem projektu budowania kompetencji wśród beneficjentów Programu Południowy Bałtyk, udzielając wsparcia w postaci szkoleń i bezpłatnej pomocy ekspertów przy sporządzaniu wniosków. Ponadto Stowarzyszenie uruchomiło instrument finansowy, tzw. Fundusz Małych Grantów Transgranicznych i Międzyregionalnych ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Umożliwił

on realizację małych projektów międzynarodowych. Dzięki niemu samorząd województwa warmińsko-mazurskiego był organizatorem konferencji dla lokalnych grup działania Leader oraz organizacji pozarządowych z obszaru Euroregionu i z Ukrainy w sierpniu 2009 roku.

W 2009 i w 2010 roku razem z gubernatorem Burksasem odbyłem dwa spotkania w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej w sprawie formy przyszłego udziału Strony Litewskiej w Euroregionie Bałtyk. Obecność Strony Litewskiej w Euroregionie jest dla nas bardzo ważna i liczę na to, że w najbliższym czasie, już za kadencji nowego prezydenta, wyjaśni się, w jaki sposób będzie ona w Euroregionie uczestniczyć.

W zestawieniu z planem pracy przyjętym na początku 2009 roku należy podkreślić, iż znaczną część jego zapisów udało się zrealizować. Zaliczyć do nich należy przede wszystkim wzrost integracji kulturalnej i społecznej oraz uczynienie z Euroregionu Bałtyk bardziej rozpoznawalnej marki. Wdrażanie Wspólnego Programu Rozwoju odbywało się poprzez wyżej wymienione projekty, natomiast wzmocnienie zdolności instytucjonalnych za pomocą tzw. wspólnego projektu przełożono na kolejne lata. Różnice między pierwotnym planem pracy z 2009 roku a jego wykonaniem wynikają z rozpoczęcia wewnętrznej dyskusji nad przyszłymi kierunkami działań. Odtąd działania te charakteryzować się będą większą koncentracją i będą dostosowane do nowej struktury organizacyjnej Euroregionu.

Mijająca dwuletnia prezydentura dobiega końca. Był to okres zmian i dostosowań do pojawiających się wyzwań. Euroregion Bałtyk kończy ten okres jako organizacja wzmocniona i gotowa do podejmowania nowych zadań, mając w perspektywie między innymi dalszy ciąg wdrażania unijnej Strategii dla regionu Morza Bałtyckiego i polską prezydencję w UE w drugiej połowie 2011 roku.

JACEK PROTAS
MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Przyszła Polityka Spójności

Strategia lobbująca,

Zagadnienia kluczowe	Komu
Stanowisko ERB Umocnienie celu Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT) Uwzględnienie perspektywy spójności terytorialnej Zgodność między programami EWT i istniejącymi funkcjonalnymi obszarami geograficznymi, jak np. euroregiony Zastąpienie ograniczenia 150 km na granicach morskich kryterium funkcjonalnych obszarów geograficznych Włączenie Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI) do programów EWT Kontynuacja programu Południowy Bałtyk obejmującego wszystkie Modyfikacja automatycznej zasady anulowania zobowiązań (N+2 lub N+3) Połączenie EWT ze strategiami makroregionalnymi	Komisja Europejska / DG Regi Parlament Europejski / Komisj Forum Spójności Członkowie parlamentów kraj Członkowie delegacji krajowy Władze krajowe Związki regionalne AEBR + i partnerzy regionu M Biura regionalne w UE
Projekty rozporządzeń dla funduszy strukturalnych. Pierwsze wersje rozporządzeń są spodziewane już w lutym 2011	Osoby kluczowe w Brukseli, ja (starsza kadra kierownicza) kt
Analiza projektów rozporządzeń w celu identyfikacji tych artykułów, które mają dla ERB największe znaczenie, a także przygotowania konkretnych propozycji zmian i uzupełnień. Jeżeli nie uda się nam zdobyć projektów rozporządzeń, należy przygotować informację precyzującą stanowisko ERB na podstawie bieżących regulacji.	Zespół Zadaniowy Przyszłej P
Bardziej szczegółowe działania lobbujące w oparciu o uszczegółowione propozycje	Komisja Europejska / DG Regi Parlament Europejski / Komisj Członkowie parlamentów kraj Członkowie delegacji krajowy Władze krajowe Związki regionalne AEBR + i partnerzy regionu M Biura regionalne w UE CPMR, komisje Morza Bałtycki Władze wdrażające oraz wspó
Wspólny artykuł wiodących polityków ERB prezentujący stanowisko ERB	Media krajowe oraz regionaln takie jak ÖstersjöNytt
Wydarzenie promujące stanowisko ERB	Osoby kluczowe w polskich m

luty – sierpień 2011

	Kiedy i jak
o a ds. Rozwoju Regionalnego owych ch do Komitetu Regionów (CoR) orza Bałtyckiego (BSR)	31.01: termin konsultacji 1.02: stanowisko ERB e-mailem 31.01 – 1.02: dystrybucja stanowiska ERB na Forum poprzez obecnych tam przedstawicieli ERB Luty 2011: stanowisko ERB e-mailem
k np. z DG Regio i z tych biur regionalnych rzy mogą mieć nieoficjalny dostęp do projektów	Luty 2011 Będzie to wyzwanie dla biur regionalnych w Brukseli, wymagające maksymalnego wykorzystania ich kontaktów
polityki Spójności	Do końca marca 2011 informację nt. wniosków i propozycji należy skonsultować z Prezydium ERB (pisemnie) oraz regionami, aby stworzyć podstawy dla dalszych działań lobbingowych.
o a ds. Rozwoju Regionalnego owych ch do Komitetu Regionów (CoR) orza Bałtyckiego (BSR) ego oraz Wysp lne sekretariaty techniczne w BSR	Kwiecień 2011 Informację tę należy rozpowszechnić e-mailem oraz, jeśli to możliwe, do rąk własnych
e, źródła informacji regionu Morza Bałtyckiego	Do końca kwietnia 2011, przygotowany przez Zespół Zadaniowy
ministerstwach	Posiedzenie Prezydium ERB 18.05. 2011

Plan pracy ERB 2011-2012

Wprowadzenie

Plany pracy ERB na lata 2011–2012 opracowano zgodnie z założeniami Agendy ERB 2020, podstawowego dokumentu określającego bieżące i przyszłe priorytety współpracy ERB. Niniejszy plan zakłada kontynuację działań rozpoczętych w ramach planu na lata 2010–2011, obejmując konkretne przedsięwzięcia zmierzające do wdrożenia Agendy ERB 2020, częściowo już zrealizowane w roku 2010. Prezydium ERB będzie monitorować realizację planu pracy 2011–2012, a następnie dokona jego oceny. Rezultaty zostaną przedstawione w rocznym raporcie z prezydentury Obwodu Kaliningradzkiego w ERB za lata 2011 i 2012.

Obszar 1: Lobbying

Cel strategiczny:

Zwiększenie znaczenia ERB jako platformy lobbingowej w Unii Europejskiej, uwzględniającej aspiracje wszystkich interesariuszy współpracy.

Uzasadnienie:

Będziemy brali czynny udział w kształtowaniu unijnej polityki, która znajduje się w zakresie naszych wspólnych zainteresowań. Głównym kryterium przy identyfikacji tego zakresu będzie wybór tych zagadnień, które w korzystny sposób wpływają na rozwój całego obszaru współpracy, włącznie z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej, sąsiadem Unii Europejskiej i ważnym partnerem współpracy. Następujące tematy polityki stanowią najwyższą wartość dla dalszego rozwoju współpracy w ERB: Strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego, Strategia Europa 2020, Strategia Współpracy UE–Rosja, polityka spójności UE, itp. ERB będzie

w dalszym ciągu aktywnie współpracował z Komisją Europejską, Parlamentem Europejskim, Komitetem Regionów, Bałtyckim Forum Rozwoju, innymi organizacjami Morza Bałtyckiego, biurami regionalnymi oraz instytucjami międzynarodowymi.

Strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego:

Cel szczegółowy:

ERB będzie aktywnie uczestniczył we wdrażaniu i monitorowaniu Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego.

Planowane działania:

1. Implementacja wytycznych Zespołu Zadaniowego ds. Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego,
2. Udział w przygotowaniu i realizacji nowego działania horyzontalnego Strategii: wielopoziomowe zarządzanie, planowanie przestrzenne na poziomie lokalnym i regionalnym i zrównoważony rozwój.

Główne produkty:

1. Przegląd dotychczasowego wkładu ERB w realizację Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego,
2. Non-paper ERB nt. przeglądu Strategii,

3. Stanowisko ERB zawierające propozycje projektów flagowych oraz działania lobbingowe,
4. Wniosek złożony do Programu Region Morza Bałtyckiego 2007 – 2013,
5. Udział ERB w Drugim Dorocznym Forum Strategii.

Doroczne Forum Interesariuszy ERB

Cel szczegółowy:

ERB zorganizuje Doroczne Forum Interesariuszy, które będzie platformą spotkań regionów członkowskich i aktorów spoza nich, stając się ważnym instrumentem wzmocnienia współpracy politycznej w ERB.

Planowane działanie:

Implementacja wytycznych Zespołu Zadaniowego ds. Dorocznego Forum Interesariuszy ERB.

Główne produkty:

1. Koncepcja Forum jako model na przyszłość,
2. Szczegółowy plan przeprowadzenia Forum, z uwzględnieniem daty, miejsca, kosztów, porządku i innych aspektów organizacyjnych,
3. Doroczne Forum Interesariuszy ERB w latach 2011 i 2012.

Polityka Spójności UE

Cel szczegółowy:

Monitorowanie procesu przygotowania przyszłej Polityki Spójności Unii Europejskiej oraz aktywna promocja znaczniejszej roli Celu 3 – Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Planowane działania:

Implementacja wytycznych Zespołu Zadaniowego ds. Polityki Spójności UE.

Główne produkty:

1. Strategia lobbingowa wobec Polityki Spójności UE,
2. Analiza propozycji nowych rozporządzeń przyszłej Polityki Spójności UE,
3. Konkretnie propozycje zmian i uzupełnień do nowych rozporządzeń przyszłej Polityki Spójności UE,
4. Bardziej szczegółowe działania lobbingowe w oparciu o uszczegółowione propozycje do nowych rozporządzeń przyszłej Polityki Spójności UE,
5. Wspólny artykuł wiodących polityków ERB prezentujący stanowisko ERB.

Obszar 2: Działania strategiczne

Cel strategiczny:

Zwiększenie wartości dodanej współpracy ERB.

Uzasadnienie:

Wszelkie inicjatywy podejmowane w ramach ERB, zwłaszcza te natury strategicznej, powinny być działaniami wielostronnymi, przyczyniającymi się do zrównoważonego rozwoju nie tylko całości obszaru ERB, lecz również poszczególnych regionów członkowskich. Dzięki odwołaniu się do najważniejszych polityków z regionów oraz angażowaniu innych istotnych interesariuszy wzmacniają one znaczenie współpracy.

Wspólny Program Rozwoju

Cel szczegółowy:

Wdrażanie Wspólnego Programu Rozwoju ERB.

Planowane działania:

1. Omówienie możliwego wsparcia dla Forum Wody ERB oraz Grupy ds. Wody ERB,
2. Wsparcie województwa pomorskiego w wysiłkach na rzecz ponownego złożenia wniosku projektowego BaltNet.

Główne produkty:

1. Decyzja Prezydium ERB w sprawie wsparcia dla Forum Wody ERB oraz Grupy ds. Wody ERB,
2. Wniosek projektu BaltNet złożony do Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk.

Priorytetowe działania instytucjonalne

Cel szczegółowy:

Realizacja priorytetowych działań instytucjonalnych Agendy ERB 2020.

Planowane działania:

Omówienie możliwego wsparcia działań Rady Młodzieżowej ERB.

Główny produkt:

Decyzja Prezydium ERB w sprawie wsparcia działań Rady Młodzieżowej ERB.

Obszar 3: Wymiana wiedzy

Cel strategiczny:

Pogłębienie wzajemnych relacji i wzmocnienie współpracy pomiędzy regionami członkowskimi ERB.

Uzasadnienie:

Interesariusze współpracy ERB są głęboko przekonani, że poprzez wymianę wiedzy można osiągnąć znaczny postęp w dziedzinie innowacji i wydajności operacyjnej. Wymiana oraz transfer wiedzy i techno-

logii powinna odbywać się w trzech głównych kierunkach:

1. od instytucji wiedzy do społeczeństwa i gospodarek regionów,
 2. między regionami,
 3. pomiędzy ERB i innymi organizacjami regionu Morza Bałtyckiego.
- ERB powinno działać na rzecz usprawnienia i kontynuacji tych procesów.

Cel szczegółowy:

Sprostanie wspólnym wyzwaniom poprzez podjęcie wspólnych wysiłków opartych na wymianie wiedzy i informacji.

Planowane działania:

1. Prowadzenie ciągłej wymiany informacji na rzecz członków ERB,
2. Gromadzenie i rozpowszechnianie informacji o istniejących inicjatywach bałtyckich wraz z analizą perspektyw uczestnictwa ERB w tychże,
3. Podejmowanie działań na rzecz pogłębiania relacji pomiędzy społecznościami zamieszkującymi ERB,
4. Zbieranie informacji na temat potrzeb gmin i społeczności lokalnych względem współpracy transgranicznej oraz istniejących zasobów do tej współpracy.

Główne produkty:

1. Przepływ informacji prowadzony przede wszystkim za pomocą poczty elektronicznej i podczas spotkań on-line,
2. Zbieranie informacji, aktualizacja strony internetowej ERB, rozsyłanie elektronicznych biuletynów to wytypowanych odbiorców – realizowane przez SMS ERB,
3. Ankiety na temat potrzeb współpracy transgranicznej przygotowane i rozesłane,
4. Raport z wynikami analizy ankiet report i informacjami na temat możliwości podejmowania w przyszłości współpracy transgranicznej przedstawiony przez SMS ERB.

EUROREGION BAŁTYK

Stanowisko w sprawie Polity

Wstęp

Euroregion Bałtyk i jego interesariusze są aktywnie zaangażowani w proces wdrażania celów Polityki Spójności Unii Europejskiej. Dlatego też z zadowoleniem przyjmujemy proces konsultacji zainicjowany przez Komisję Europejską i w niniejszym stanowisku prezentujemy nasze oczekiwania dotyczące Polityki Spójności po roku 2013. W szczególności opowiadamy się za:

- wzmocnieniem celu Europejska Współpraca Terytorialna (EWT) w ramach Polityki Spójności,
- uwzględnieniem perspektywy spójności terytorialnej i celów Strategii Europa 2020 w Polityce Spójności po roku 2013,
- zapewnieniem zbieżności pomiędzy EWT a istniejącą geografą struktur funkcjonalnych,
- zastąpieniem ograniczenia 150 km dla współpracy na granicach morskich kryterium geograficznych uwarunkowań funkcjonalnych,
- włączeniem programów transgranicznych w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP) do Polityki Spójności UE,
- zmodyfikowaniem zasady automatycznego anulowania zobowiązań,
- powiązaniem wzmocnionych ram strategicznych programów współpracy terytorialnej ze strategiami makroregionalnymi.

Rekomendacje

Zdecydowanie uważamy, że jednym z głównych celów Polityki Spójności po roku 2013 powinno być wzmocnienie Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Jako interesariusz tego procesu, ERB pragnie podkreślić fakt, że

wartość dodana Polityki Spójności jest najbardziej widoczna właśnie w programach współpracy terytorialnej, które wspierają regiony w poszukiwaniu rozwiązań wspólnych wyzwań, we wspólnym wdrażaniu takich kluczowych tematów polityki unijnej jak: polityka wspólnego rynku, strategię makroregionalne, polityka klimatyczna, energetyczna, transportowa, morska itp., a także Strategia Europa 2020.

Biorąc pod uwagę cel Polityki Spójności dotyczący spójności terytorialnej, wprowadzenie strategii makroregionalnych, a także stanowiska wyrażane przez Parlament Europejski, ministrów państw członkowskich UE odpowiedzialnych za Politykę Spójności i Komitet Regionów, Euroregion Bałtyk popiera wzmocnienie Europejskiej Współpracy Terytorialnej w ramach przyszłej Polityki Spójności.

Mając na uwadze wzmocnienie Europejskiej Współpracy Terytorialnej, Euroregion Bałtyk pragnie wyrazić szczególne wsparcie dla następujących propozycji:

- dokonanie selekcji priorytetów Polityki Spójności, zgodnie z uwarunkowaniami terytorialnymi regionów, z obowiązkowym uwzględnieniem tematów najbardziej zbieżnych ze Strategią Europa 2020 oraz właściwe ich zaadresowanie z terytorialnego punktu widzenia,
- zapewnienie zbieżności geografii programów terytorialnych z geografą struktur funkcjonalnych takich jak istniejące euroregiony (element transgraniczny) czy strategię makroregionalne, np. Strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego (element transnarodowy),
- zlikwidowanie istniejącego obecnie ograniczenia 150 km dla współpracy na granicach morskich i zastąpienie

go wspólnymi kryteriami dla granic morskich i lądowych przy uwzględnieniu znaczenia geograficznych uwarunkowań funkcjonalnych,

- ze względu na poważne utrudnienia związane z wdrażaniem transgranicznych programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa włączenie ich do Europejskiej Polityki Spójności, co zapewni uproszczenie systemu wdrażania oraz obowiązujących procedur. Jeśli to okaże się niemożliwe, wskazane jest poprawienie spójności pomiędzy funduszami strukturalnymi a Europejskim Instrumentem Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP) umożliwiającą włączenie komponentu EISP do programów współpracy terytorialnej w ramach Polityki Spójności. Jednocześnie dla prawidłowego funkcjonowania tego mechanizmu konieczne jest zagwarantowanie rozwiązania, które umożliwi realizację programów w regionach położonych na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej również w przypadku niepowodzenia negocjacji z krajami trzecimi, a także rezygnacja z obowiązku stosowania Praktycznego Przewodnika Kontraktowania Działń Zewnętrznych Unii Europejskiej w przypadku podmiotów z krajów członkowskich, których system prawny jest zgodny ze standardami Unii Europejskiej. Partnerzy ERB za kluczowe uznają umożliwienie Obwodowi Kaliningradzkiemu Federacji Rosyjskiej równego udziału w Programie Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk. Takie rozwiązanie nie tylko znacząco zwiększy efektywność Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk (przyczyniając się do

ki Spójności UE po roku 2013

realizacji jego celów: wzmacniając rozwój, zatrudnienie, dialog międzykulturowy i współpracę na rzecz ochrony środowiska w regionie), ale także przyczyni się do szerszego uczestnictwa partnerów rosyjskich w integracji całego regionu Morza Bałtyckiego,

- zwolnienie przynajmniej pierwszego roku realizacji programów z konieczności zastosowania automatycznej zasady anulowania zobowiązań, co ma szczególne znaczenie dla programów współpracy terytorialnej, których tworzenie jest trudniejsze i bardziej czasochłonne, i które wymagają od kilku regionów i krajów partnerskich uzgodnienia wspólnych systemów kontroli i zarządzania, etc.,
- uproszczenie metod zwrotu kosztów poprzez wprowadzenie ujednoliconej skali kosztów jednostkowych, płatności ryczałtowych i wspólnych reguł dla kosztów ogólnych, etc.

ERB wspiera także propozycję wzmocnienia strategicznego programowania poprzez ustanowienie Wspólnych Ram Strategicznych (WRS) tworzących spójną wizję wdrażania celów Strategii Europa 2020 przy pomocy polityki budżetowej i funduszy unijnych. Dlatego też ERB popiera pomysł tworzenia wielofunduszowych programów operacyjnych.

ERB uważa propozycję partnerskiej umowy na rzecz rozwoju i inwestycji do Narodowych Programów Reform państw członkowskich (tzw. kontraktu rozwojowego) za korzystną w procesie wyznaczania priorytetów inwestycyjnych, rozdzielania zasobów krajowych i unijnych do konkretnej polityki i programów, a także uzgadniania warunkowości i zamierzonych celów. Chcielibyśmy jednak wyrazić poważne obawy

co do wpływu kontraktu na programy współpracy terytorialnej. Propozycja ta może utrudniać realizację programów współpracy terytorialnej obejmujących wiele państw członkowskich. Dlatego też ERB proponuje, by wzmocnione ramy strategiczne programów współpracy terytorialnej związać ze strategiami makroregionalnymi, zapewniając przy tym taką elastyczność programów współpracy transgranicznej, by realizować można było ich specyficzny potencjał rozwojowy. ERB jest jednocześnie przekonany, iż w przypadku Polityki Spójności umowy takie powinny być zawierane również z regionami, np. w postaci proponowanych przez Komitet Regionów paktów terytorialnych.

ERB podziela obawy wyrażone przez wiele państw członkowskich i nie popiera propozycji rozszerzenia na Politykę Spójności sankcji finansowych istniejących w ramach Paktu Stabilności i Wzrostu. Takie sankcje mogłyby bowiem mieć szczególnie nieuzasadnione konsekwencje dla beneficjentów programów współpracy terytorialnej z państw członkowskich, gdzie zarządzanie makroekonomiczne jest na dobrym poziomie. Uważamy, że zamiast sankcji należałoby rozważyć wprowadzenie pozytywnych bodźców dla beneficjentów Polityki Spójności, jak np. *carte blanche* udzielanej tym regionom, które wykazują dobre wyniki przy audytach i kontroli.

O Euroregionie Bałtyk

Euroregion Bałtyk (ERB) stanowi politycznie trwałą i silnie umocowaną platformę współpracy w regionie południowego Bałtyku składającą się z ośmiu regionów położonych w pięciu krajach regionu – Danii (Bornholm), Litwie (Okręg Kłajpedzki), Polsce

(województwa pomorskie i warmińsko-mazurskie), Rosji (Obwód Kaliningradzki) i Szwecji (województwa Blekinge, Kalmar i Kronoberg). ERB był pierwszym euroregionem, którego formalnym członkiem zostali partnerzy z Federacji Rosyjskiej. Od momentu swojego powstania w 1998 roku ERB dąży do realizacji celów poprawy warunków życia ludzi zamieszkujących obszar Euroregionu, rozwijania więzi i ułatwiania kontaktów pomiędzy społecznościami lokalnymi oraz zapewniania odpowiednich narzędzi bardziej zrównoważonego rozwoju regionu. W ramach współpracy ERB aktywną rolę odgrywają zarówno władze lokalne i regionalne, jak i przedstawiciele sektora prywatnego czy organizacji pozarządowych.

W ramach sfinansowanego przez program INTERREG III B Region Morza Bałtyckiego projektu Seagull, w roku 2005 regiony członkowskie ERB opracowały Strategię Rozwoju i Wspólny Program Rozwoju. Dokumenty te oparto na strategicznych priorytetach rozwoju społeczno-ekonomicznego, wdrażania polityki Unii Europejskiej dotyczącej ochrony środowiska i odnawialnych źródeł energii, a także rozbudowy infrastruktury i poprawy dostępności do Transeuropejskich Sieci Transportowych. Założenia tych priorytetów znajdowały swoje odzwierciedlenie w postanowieniach zrewidowanej Agendy Lizbońskiej, a także w rozwoju Czterech Wspólnych Przestrzeni pomiędzy Unią Europejską a Federacją Rosyjską.

W następstwie operacjonalizacji Strategii Rozwoju ERB w ramach projektu Seagull II, rozpoczęliśmy realizację szeregu konkretnych działań Wspólnego Programu Rozwoju angażujących przedstawicieli władz »

» lokalnych i regionalnych, instytucji eksperckich i akademickich, niezależnych ekspertów i organizacji pozarządowych. Te stworzone w ramach ERB partnerstwa realizowały następujące projekty:

- BALTIC MASTER II (poprawa bezpieczeństwa na morzu poprzez uwzględnienie uwarunkowań lokalnych i regionalnych, działania skupiające się na zapobieganiu skażeniom, zarządzaniu strefą przybrzeżną i lądowymi środkami likwidacji wycieków ropy na morzu) – projekt flagowy w ramach Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego,
- DISKE (intensyfikacja współpracy transgranicznej pomiędzy innowacyjnym sektorem MŚP oraz wzmacnianie ich potencjału gospodarczego i konkurencyjności poprzez współpracę parków i inkubatorów naukowo-technicznych)
- LED (opracowanie danych na rzecz konwersji klasycznego oświetlenia ulicznego na nowoczesne oświetlenie LED przy uwzględnieniu opinii mieszkańców, inwestowanie w efektywne środki ograniczające zużycie energii elektrycznej i emisję CO₂),
- MOMENT (usprawnienie zarządzania zasobami wodnymi i podniesienie gotowości do wdrażania na szczeblu lokalnym i regionalnym unijnej dyrektywy w dziedzinie polityki wodnej, a także Bałtyckiego Planu Działania Komisji Helsińskiej poprzez Partnerstwa Użytkowników Zasobów Wodnych) – proponowana kontynuacja projektu jako nowe działanie horyzontalne w ramach Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego,
- YC3 (tworzenie platformy współpracy przedstawicieli młodzieży regionów członkowskich ERB w celu wymiany pomysłów i propozycji zmian polityk lokalnych, regionalnych lub krajowych dotyczących np. mobilności i programów wymiany studenckiej, przedsiębiorczości ludzi młodych, zrównoważonego rozwoju, etc.).

Większość z tych projektów została wdrożona w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk. ERB odegrał kluczową rolę w jego uruchomieniu, w skuteczny sposób inicjując dyskusję z partnerami krajowymi i unijnymi, która zakończyła się powstaniem nowego instrumentu wspierającego współpracę na obszarze Euroregionu. Cele Programu Południowy Bałtyk są w większości oparte na stworzonej przez ERB Strategii Rozwoju i Wspólnym Programie Rozwoju.

Jako skuteczna organizacja współpracy transgranicznej o znaczącym politycznym umocowaniu w regionach członkowskich, Euroregion Bałtyk będzie w dalszym ciągu wносить wkład w pogłębianą integrację Unii Europejskiej i brać czynny udział w działaniach na rzecz wdrażania celów Polityki Spójności. ERB był aktywnym uczestnikiem przygotowań do przyszłej Polityki Spójności, przedstawiając Komisji Europejskiej propozycje i rozwiązania oparte na doświadczeniach swoich regionów

Katedra w Kaliningradzie

Wymienione wyżej projekty, a także inne nasze wspólne inicjatywy przyczyniły się do bardziej zrównoważonego i demokratycznego rozwoju terytorium współpracy Euroregionu, pogłębiając także integrację pomiędzy ludźmi i instytucjami. Projekty te tworzyliśmy i wdrażaliśmy na szczeblu ERB w taki sposób, aby zawsze przyczyniać się do tworzenia wartości dodanej dla rozwoju każdego z regionów członkowskich. Wartość dodana stała się zatem strategicznym wyznacznikiem współpracy ERB.

członkowskich, a także na zidentyfikowanych wspólnie wyzwaniach rozwojowych obszaru południowego Bałtyku. Jako interesariusz Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego Euroregion będzie kontynuował działania na rzecz rozwoju całego regionu, angażując w nie Obwód Kaliningradzki, sąsiada Unii, ważnego partnera współpracy dla ERB. Wierzimy także, że przyjęta w Euroregionie w wyniku szerokich konsultacji politycznych i merytorycznych Agenda 2020 w istotny sposób przyczyni się do osiągnięcia celów Polityki Spójności UE.

Wsparcie udzielone przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię poprzez dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego

Koniec programu – rozwój współpracy

Fundusz Małych Grantów Transgranicznych i Międzyregionalnych nieubłaganie zbliża się ku końcowi. To ostatnie miesiące naszej wspólnej pracy, która zaczęła się 1 lipca 2008 roku. Środki finansowe, jakie otrzymaliśmy od państw darczyńców poprzez Norweski Mechanizm Finansowy oraz Mechanizm Finansowy EOG, zostały przemienione na... bezcenne ludzkie zaufanie, kontakty i przyjaźnie, wiedzę, doświadczenie. Mamy nadzieję, że dzięki tym zrealizowanym działaniom otworzyły się nowe możliwości współpracy, nowe ścieżki, nowe obszary. Program się kończy, lecz nie oznacza to zakończenia współpracy. Wręcz odwrotnie – przed nami kolejne wyzwania.

Dla tych, którzy lubią dotknąć i policzyć wyniki, te uruchomione 2 mln euro to: dwie konferencje (startowa oraz podsumowująca), trzy konkursy, 27 spotkań informacyjnych oraz szkoleniowych dla potencjalnych beneficjentów w czasie których przeszkolono 708 osób, 11 spotkań Komitetu Sterującego; to 166 projektów złożonych w ramach trzech konkursów, z czego Komitet Sterujący 98 zatwierdził do realizacji. Niestety, nie mogliśmy uruchomić wszystkich zatwierdzonych podprojektów, gdyż zabrakło środków. Z list podstawowych zakontraktowano 79 projektów, dodatkowo, z listy rezerwowej uruchomiono kolejnych sześć. Ogółem w ramach FMGTM zrealizowano 85 podprojektów (wobec 60 pierwotnie planowanych). Realizacja podprojektów to odrębna historia i wyniki. Jeszcze nie możemy powiedzieć, jakie

jest oddziaływanie, choć pierwsze rezultaty można zauważyć.

W ramach wszystkich zrealizowanych projektów zorganizowano m.in. 48 konferencji, 123 warsztaty, podpisano (w trakcie realizacji, lub planowane są w najbliższym czasie)

12 porozumień/umów o współpracy, odbyło się 91 wizyt studyjnych, w których wzięły udział 353 osoby. W warsztatach wzięło udział 3130 osób, w konferencjach 3623. Realizowano również działania edukacyjne, w których uczestniczyło ponad 1700 osób. »

» To pokazuje skalę przedsięwzięć – uruchomiono ogromny potencjał organizacji, poprzez niewielkie projekty do współpracy zaangażowano tysiące osób (w tym z zagranicy ponad 2000). Wydano ponad 146 tysięcy egzemplarzy różnorodnych publikacji, takich jak foldery, broszury, mapy, plakaty, książki, artykuły promocyjne w prasie lokalnej, regionalnej, centralnej, wykonano filmy promujące współpracę międzynarodową w różnych dziedzinach. Mimo że nasze projekty są nieinwestycyjne, mają charakter miękkiej, typu „ludzie dla ludzi”, jednak i one zostawiają materialny ślad w organizacjach i instytucjach. W projektach dozwolone były niewielkie zakupy – kupiono sprzęt komputerowy, aparaty fotograficzne, kamery, meble, standy wystawiennicze, rzutniki i ekrany, kabinę do tłumaczeń simultanicznych, sprzęt medyczny, sprzęt nagłośnieniowy, rowery, pawilon namiotowy itp. Ogółem szacunkowo licząc, we wszystkich podprojektach zakupiono ponad 500 różnorodnych elementów. Ustanowiono wiele tablic informacyjnych – opisujących za-

bytki historyczne, pomniki przyrody, ścieżki edukacyjne, itp. Dzięki współpracy z niemieckim partnerem w jednej z gmin odzyskano zabytkowy dzwon z Niemiec, zagospodarowano teren wokół lokalnej atrakcji turystycznej „Diabelski kamień” w Bisztyńku. To tylko niektóre przykłady, jak projekty międzynarodowe wpływają na rozwój lokalny – na budowanie tożsamości mieszkańców, ale również na otwieranie się społeczeństw na wartości innej kultury.

Częściowo możemy podsumować również wyniki finansowe. Zatwierdzony Program FMGTM miał wartość 2 049 479 euro, z czego dofinansowanie z Mechanizmów Finansowych wynosiło 98,18%, tj. 2 012 178 euro. Na działanie 2 (Re-granting) przeznaczono 1 844 530 euro. Jak wspomniano, uruchomiono 85 podprojektów o całkowitej wartości 2 496 033,78 euro, z czego dofinansowanie FMGTM wynosiło 2 087 863,03 euro. Ktoś mógłby się zdziwić skąd ta kwota. Otóż każde euro, które zostało niewykorzystane w podprojektach, ponownie kierowaliśmy do puli wolnych środków,

by inne organizacje mogły skorzystać z możliwości Funduszu. W ten sposób zagospodarowana została rezerwa z realizacji podprojektów, która wyniosła ogółem ponad 240 tysięcy euro.

Realizacja programu przebiegała normalnie. Oznacza to, że nie zawsze zgadzaliśmy się ze sobą – były żywe dyskusje, były chwile złości i zdenerwowania, ale były też wspaniałe chwile, gdy widzieliśmy efekty projektów, radość, że sprawnie rozliczano projekty i mogliśmy szybko przekazywać środki.

Program będzie podsumowany na konferencji 31 marca 2011 r. Będzie to możliwość porozmawiania o naszych sukcesach i problemach, o dalszym kierunku współpracy. Rozmawiać będziemy nie tylko w gronie polskim, w konferencji wezmą również udział nasi partnerzy z Obwodu Kaliningradzkiego i Norwegii.

Dla realizatora takich programów jak nasz najmielsze pytanie ze strony organizacji brzmi: „Kiedy będzie następny taki program?”. Na to pytanie spróbujemy dać odpowiedź.

Beneficjent FMGTM - LGD Stowarzyszenie Południowa Warmia, Międzynarodowa Konferencja dla organizacji pozarządowych pt. "Wieś - tu żyję, pracuję i odpoczywam"

Po wschodniej stronie ujścia Wisły

Gmina Stegna, rozciągająca się po wschodniej stronie ujścia Wisły, wyraźnie dzieli się na dwie krainy. Północ to Mierzeja Wiślana z pięknymi, szerokimi plażami nad Zatoką Gdańską i pasmem lasu, południe zaś to żyzne pola Żuław.

Całe Żuławy są w widoczny sposób wytworem człowieka: ujście Wisły jest sztucznym przekopem, wykonanym w latach 1890–1895, Śluza Gdańska Głowa umożliwia żeglugę z Wisły przez Szkarpawę, Wisłę Królewicką, na Zalew Wiślany.

– Człowiek stworzył poldery żuławskie, budując system odwadniający. Pozostałość tych prac to istniejące i działające ciągle urządzenia hydrotechniczne. Przykładem jest Rybina, gdzie jednym rzutem oka można objąć trzy ruchome mosty – dwa zwodzone drogowe i jeden obrotowy dla kolejki wąskotorowej. Uzupełnieniem tych

Rybina

FOT. ARCHIWUM

zabytków jest przepompownia, której wydolność to 21 tys. litrów wody na sekundę, zbieranej z powierzchni ponad 20 tys. hektarów.

Dawni mieszkańcy tej ziemi pozostawili też niezwykle architekturę – domy podcieniowe, zagrody holenderskie, wiatraki. Wspaniałym zabytkiem architektury sakralnej jest kościół o konstrukcji szkieletowej, wybudowany w Stegnie w latach 1682–1683.

Wielkim atutem gminy jest przyroda – las, w znacznym stopniu pokrywający Mierzeję Wiślana z jej wydymami. Na północy od Mikoszewa możemy dotrzeć do rezerwatu ornitologicznego „Mewia Łacha” – z koloniami lęgowymi rzadkich gatunków ptaków. Zdarzają się tu też spotkania z foką lub bobrem.

Dzień dzisiejszy gminy to rolnictwo, wykorzystujące niezwykle urodzajne gleby żuławskie, i turystyka – skupiona wzdłuż plaż nadmorskich. Siedziba władz gminy – Stegna – jest największym ośrodkiem letniskowym na Mierzei, dobrze znanym turystom z całej Polski. Wielu gości odwiedza też Jantar, Junoszyń, Mikoszewo. Wszędzie oferowane są miejsca w ośrodkach wczasowych, pensjonatach, prywatnych kwaterach. Smakoszy kusi świeża ryba podawana w licznych smażalniach, barach, wędzarniach. Dynamicznie rozwijają się usługi rehabilitacyjne. Goście trafiają również do innych miejscowości, gdzie gospodarze polecają usługi agroturystyczne. Zainteresowani niekonwencjonalnymi podróżami mogą skorzystać »

FOT. R. DRYNKO

» z kolejki wąskotorowej, kursującej z Nowego Dworu Gdańskiego do Stegny, Sztutowa oraz Mikoszewa. Wiele osób chętnie uczestniczy w koncertach organowych w stegieńskim kościele. Ogromną popularnością cieszą się od lat mistrzostwa świata w poławianiu bursztynu rozgrywane na plaży w Jantarze. Jest to sztandarowa letnia impreza plenerowa na Mierzei Wiślanej. Coraz więcej osób uprawia jazdę konną, turystykę rowerową, wędkarstwo.

Goście, którzy chcą poznać okolicę, mogą łatwo dotrzeć do Krynicy Moriskiej, Fromborka, Elbląga, Malborka. Chętni do poruszania się po tym obszarze są również żeglarze wykorzystujący sieć rzek, kanałów i akwen Zalewu Wiślanego.

Stegna – województwo pomorskie, powiat Nowy Dwór Gdański.

URZĄD GMINY
UL. GDAŃSKA 34
82-103 STEGNA
TEL. 55 247 81 71
WWW.STEGNA.UG.GOV.PL
WWW.POLAWIANIEBURSZTYNU.PL
E-MAIL: STEGNA_E@ZGWRP.ORG.PL

Atrakcje turystyczne gminy Stegna

Architektura

• Kościół o konstrukcji szkieletowej w Stegnie

Perła architektury sakralnej Żuław, wybudowany w latach 1682-1683, polichromowany strop z 1688 r. pokryty malowidłami na płótnie, wyposażenie wnętrza częściowo z baroku, mo-

numentalny ołtarz z XVII w., organy z XVIII w., ambona z 1687r. Parafia rzymskokatolicka w Stegnie.

• Kościół w Niedźwiedziówce

Murowany kościół gotycki zbudowany w 1348 r. Wystrój – ołtarze z XVIII i XIX w., ambona z XVII w., dzwon odlany w 1590 r.

• Kościół neogotycki w Żuławkach

Ciekawe wyposażenie wnętrza kościoła z 1840 r. Parafia rzymskokatolicka w Żuławkach.

• Domy podcieniowe i zagrody holenderskie

Najwięcej w Żuławkach, Drewnicy, pojedyncze obiekty w innych miejscowościach. Typowa zabudowa dawnej architektury Żuław.

• Wiatrak „Kozłak” w Drewnicy

Unikatowy zabytek z 1718 r. stanowiący nie tak dawno charakterystyczny element krajobrazu krainy wiatraków.

Zabytki hydrotechniczne

• Przekop Wisły

Osobliwość hydrotechniczna – sztuczny kanał wybudowany w 1895 r. – pozwala na swobodny spływ wód Wisły do Bałtyku.

• Prom na Wiśle

Łączy brzegi Wisły, dając możliwość przeniesienia się z Mikoszewa do Świbna.

• Śluza Gdańska Głowa

Największa śluza na Żuławach łącząca Wisłę ze Szkarpawą. Umożliwia korzystanie ze szlaku wodnego E-70, w kierunku Zalewu Wiślanego. Zbudowana wraz z przekopem Wisły.

• Mosty zwodzone w Rybinie i Tujsku

Dwa mosty w Rybinie – na Szkarpawie i Wiśle Królewieckiej – po niedawnym remoncie oraz most w Tujsku na Tudze – unieruchomiony – wymaga remontu.

Charakterystyczny element Żuław. Pozwalają na komunikację drogową – łączą Mierzeję Wiślaną i północną część Żuław z resztą kraju.

• Most obrotowy kolejowy w Rybinie

Unikatowy zabytek sztuki inżynierskiej. Most zbudowany jako element szlaku kolejki wąskotorowej. Obraca się na filarze posadowionym w nurcie Szkarpawy. Ustawiany prostopadle do koryta rzeki umożliwia przejazd kolejki, ustawiony równolegle do nurtu pozwala przepływać jednostkom wodnym.

• Stacja pomp Chłodniewo

Największa stacja pomp w Polsce. Zespół trzech agregatów umożliwiających przepompowanie 21 tys. litrów wody na sekundę z Linawy do Szkarpawy. Umożliwia odwadnianie polderu o powierzchni ponad 20 tys. ha.

Inne atrakcje

• Rezerwat ornitologiczny „Mewia Łacha”

Ochrona kolonii lęgowych rzadkich gatunków ptaków, Jezioro Mikoszewskie, okresowo wynurzające się wyspy, możliwość spotkania foki czy bobra.

• Kolejka wąskotorowa, która łączy Nowy Dwór ze Stegną i Sztutowem oraz prawym brzegiem Wisły.

• Muzeum Bursztynu w szkole w Jantarze i Muzeum Bursztynu „Bursztynowa Komnata” w Stegnie.

Stegna – plaża zimą.

FOT. R. DRYNKO

SMOŁDZINO

– gmina przyjazna turystom

Gmina pod względem administracyjnym położona jest w północno-zachodniej części województwa pomorskiego, w powiecie słupskim.

Pod względem geograficznym gmina Smołdzino usytuowana jest na Nizinie Gardnieńsko-Łebskiej z najwyższym wzniesieniem górą Rowokół (115 m n.p.m.). Jest to rozległa gmina rozciągająca się na powierzchni 25816 ha, o gęstości zaludnienia 14 osób na 1 km². Jej granice wyznaczają naturalne elementy krajobrazu, takie jak: brzeg morza, brzegi jezior Gardno i Łebsko, odcinki rzek Łupawa, Pustynka, Brodniczka.

Administracyjnie gmina podzielona jest na 16 sołectw, które skupiają 19 miejscowości: Kluki, Przybynin, Łokciowe, Smołdziński Las, Smołdzino, Żelazo, Wierzchocino, Witkowo, Siecie, Gardna Wielka, Gardna Mała, Wysoka, Stojcino, Retowo, Czysta, Bukowa, Komnino, Człuchy, Czołpino.

Dużym atutem gminy jest czyste środowisko naturalne, interesująca szata roślinna i liczna populacja dziko żyjącej zwierzyny. Wspaniała lokalizacja gminy i przebogata przyroda stwarzają znakomite możliwości wypoczynku i rekreacji.

O turystycznej atrakcyjności gminy stanowi położenie na jej obszarze Słowińskiego Parku Narodowego oraz czterech jezior: Gardno, Łebsko, Dołgie Wielkie oraz Dołgie Małe.

Stolicą gminy i siedzibą władz administracyjnych jest miejscowość Smołdzino położona nad rzeką Łupawą, oddalona 30 km od Słupska i 6 km od morza. Pełni ona funkcję ośrodka gminnego, położona w środkowej czę-

ści gminy i zamieszkiwana przez ponad 18% mieszkańców gminy. Smołdzino jest ośrodkiem administracyjnym, gospodarczym i usługowym o znaczeniu gminnym skupiającym szereg urzędów i instytucji obejmujących swoim zasięgiem obszar całej gminy. Miejscowość ta pełni również funkcję obsługi ruchu turystycznego, dysponując w sezonie dobrze rozwiniętą bazą noclegową i gastronomiczną. »

» W miejscowości znajduje się siedziba dyrektora Słowińskiego Parku Narodowego.

HISTORIA

Pierwsza historyczna wzmianka na temat gminy pojawiła się w XIII wieku. Pierwotna nazwa wsi brzmiała Smolno, wywodziła się od rośliny zwanej smółd lub od smoły i została zapisana w 1281 r. Wówczas wieś należała do słupskich dominikanów. W 1291 roku książę Bogusław IV przekazał wieś klasztorowi Cystersów w Oliwie, a w latach 1329-1341 wieś należała do zakonu krzyżackiego. W 1622 ziemia smołdzińska powróciła do rodów Gryfitów. Od średniowiecza ziemie wokół Smołdzina wraz z jeziorami były własnością książąt słupskich.

Ostatnia księżna z rodu Gryfitów, Anna de Croy, spędziła tu ostatnie swoje lata. Księżna von Croy była fundatorką kościoła, który został wystawiony w 1632 r. W 1823 r. kościół rozbudowano, a w 1874 r. dobudowano nawę poprzeczną.

Smołdzino powstało u podnóża „świętej góry Słowińców” Rowokołu. Wzgórze to było miejscem praktyk religijnych pogan i chrześcijan. Znajdowała się tu często odwiedzana kaplica pielgrzymów, poświęcona św. Mikołajowi. Dawano z niej sygnały świetlne żeglarzom. Na przestrzeni XVI stulecia

kaplica przestała istnieć, około 1530 r. zburzona została przez mieszkańców Smołdzina. Fragmenty ścian rozebrano w 1821 roku, a w kilka lat później rozebrano również fundament. Podobno materiał wykorzystano do budowy innego budynku.

Fakt znalezienia na tym miejscu ludzkich kości świadczy, że dawniej znajdował się tu cmentarz. Dziś nie ma już śladów po kaplicy na wzgórzu Rowokół.

WALORY KRAJOBRAZOWE

Północną część gminy Smołdzino zajmuje Słowiński Park Narodowy z siedzibą w Smołdzinie. Park utworzono 1 stycznia 1967 r. Swoją nazwę zawdzięcza Słowińcom – ludności kaszubskiej, która kiedyś zamieszkiwała tereny parku. Powierzchnia parku obecnie wynosi 32 744,03 ha. Jego niepowtarzalne wartości przyrodnicze spowodowały, że został on zaliczony w 1977 r. przez UNESCO do światowej Sieci Rezerwatów Biosfery. Obejmuje on swoim zasięgiem odcinek wybrzeża od Rowów do Łeby, jeziora: Łebsko, Gardno, Dołgie Wielkie, Dołgie Małe oraz przylegające do nich lasy.

Unikatem w parku są ruchome wydmy „Polska Sahara” przemieszczające się z prędkością do 3 m rocznie.

Poznanie parku możliwe jest dzięki szlakom turystycznym oraz ścieżkom

przyrodniczym. W chwili obecnej jest to ponad 140 km dróg.

ATRAKCJE TURYSTYCZNE

Na terenie gminy znajduje się kilka interesujących zabytków.

W samym Smołdzinie warto zwrócić uwagę na kościół parafialny wzniesiony w 1632 roku. W 1823 r. kościół przebudowano, a w 1874 r. dobudowano nawę poprzeczną. W kościele znajduje się wiele unikatowych zabytków: wczesnobarokowy ołtarz z bogatym wystrojem rzeźbiarskim oraz z portretami księżnej Anny i jej syna Ernesta Bogusława, przedstawionego jako dwunastoletniego chłopca, ambona barokowa z XVII w. oraz dzwon gdański z 1706 r. Dawniej na stropie kościoła widniało 49 obrazów o tematyce religijnej, dzieła prawdopodobnie malarza Foxkircha. Po przeprowadzeniu prac konserwatorskich część z nich umieszczono na ścianach.

Bogactwo obrazów i ornamentów wyróżniało kościół spośród innych kościołów wiejskich na terenie Pomorza.

Elektrownia wodna zbudowana w 1935 roku w pobliżu ujścia rzeki Łupawy do jeziora Gardno o powierzchni 805 km². Elektrownia jest najniższą położoną elektrownią na Łupawie. Pierwotne budowle hydrotechniczne służyły do piętrzenia wody dla napędu istniejącego tu wcześniej tartaku i młyna. Po likwidacji młyna w latach 50. ubiegłego stulecia budowle piętrzące służyły do piętrzenia wody dla nawodnień użytków rolnych. Konstrukcja ścian elektrowni w części nadziemnej murowana jest z cegły ceramicznej. Wyposażenie elektrowni stanowią dwie turbiny Francisa.

W Gardnie Wielkiej do najcenniejszych zabytków należy kościół parafialny z 1282 r. przebudowany w 1842 r. pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny. W kościółku znajduje się stara chrzcielnica granitowa sięgająca być może czasów romańskich i ekspresjonistyczny obraz w ołtarzu namalowany przez kołobrzесьkiego pastora Paula Hintza. Na przykościelnym placu,

dawnym cmentarzu, można obejrzeć zabytkowe płyty nagrobkowe z XVI wieku.

Z kolei w Czołpinie znajduje się latarnia morska położona 1000 m od brzegu morza na dominującej nad okolicą 50-metrowej wydmie, pomiędzy jeziorami Gardno i Łebsko. Malowniczą latarnię zbudowano w latach 1872-1875. Dawniej na latarni zainstalowana była lampa spalająca olej, którą zmieniono na jedną z największych, cylindryczną soczewkę i elektryczną żarówkę. W sezonie letnim latarnia udostępniana jest turystom.

Inną nie mniej interesującą atrakcją gminy Smołdzino jest wieś Kluki. Mieści się tam Muzeum Wsi Słowińskiej, w którym zgromadzono w formie skansenu obiekty kultury materialnej i etnograficznej. Skansen jest rekonstrukcją dawnej wsi rybackiej znad jeziora Łebsko. Zgromadzone w nim obiekty – chałupy, budynki gospodarcze prezentują miejscową architekturę od końca XVII w. do lat 20. Sezon turystyczny w muzeum rozpoczyna Czarne Wesele, impreza związana z tradycją pozyskiwania torfu połączona z pokazami wypieku chleba, wyplatania koszy, szycia i naprawy sieci rybackich. Prezentowane są wówczas hafty, rzeźby, malarstwo na szkle itp. W Klukach warto zwrócić również uwagę na zabytkowy cmentarz z XVII wieku.

W Smołdzinie znajduje się ponadto stała ekspozycja Muzeum Przyrodniczego prezentująca charakterystyczne

dla naszego terenu rośliny, zwierzęta, gatunki ptaków zimujących na wybrzeżu oraz wędrujących i gnieźdzących się w parku, jak również różnorodność lasów oraz piękne zdjęcia ewolucji plaży.

W granicach gminy znajduje się także kilka świetnych punktów widokowych, wśród których wyróżnia się wieżę na górze Rowokół 115m n.p.m. w Smołdzinie, z której roztacza się rozległy widok na piękny pejzaż okolicy.

Pokryte lasami tereny gminy stanowią znakomite miejsce wypoczynku. Połbliskie akweny przyciągają wędkarzy, a okoliczne lasy stanowią raj dla amatorów grzybobrania.

Gmina dysponuje dobrze rozwiniętą bazą noclegową i gastronomiczną. Oferuje także możliwości agroturystyczne (gospodarstwa rolne). Plany władz gminy zakładają dalszy jej rozwój związany z turystyką i agroturystyką, poszerzeniem bazy noclegowo-gastronomicznej i ochroną środowiska.

Atrakcyjna lokalizacja gminy Smołdzino zachęca do jej odwiedzania nie tylko w celach turystycznych, lecz stanowi także interesującą propozycję dla osób pragnących osiedlić się z dala od wielkomiejskiego zgiełku. Na inwestorów oczekują tereny o odpowiedniej infrastrukturze technicznej.

Kościół w Stegnie. Fot. K. Wolski.